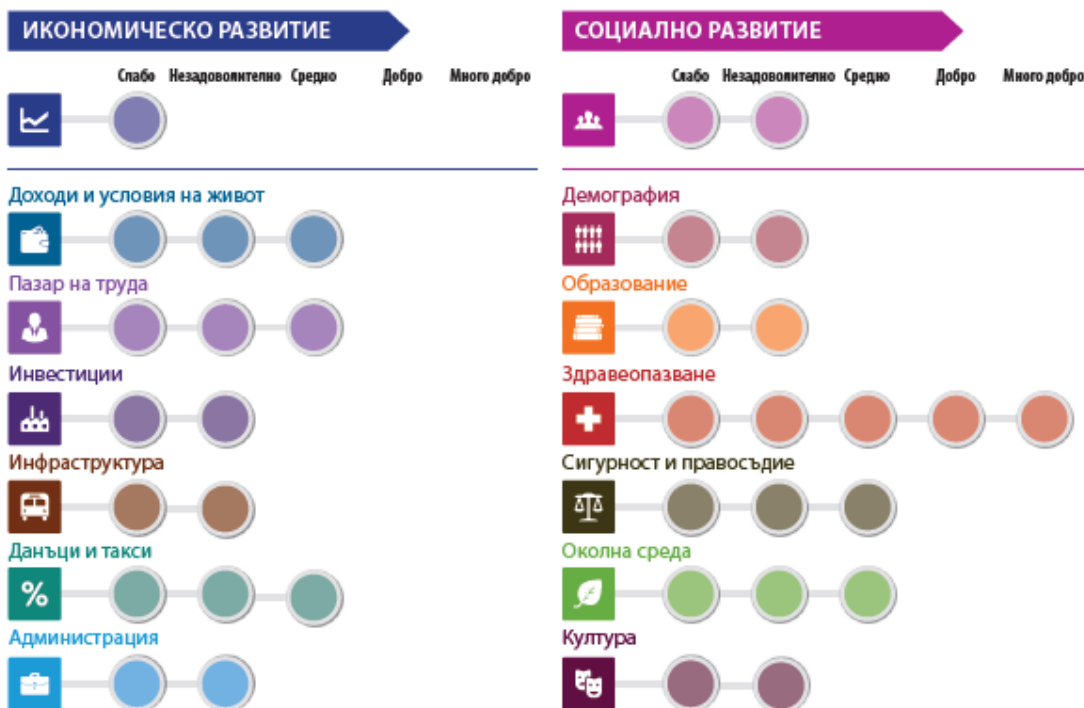

ОБЛАСТ ПЛЕВЕН

Брутният вътрешен продукт на човек от населението в област Плевен продължава да нараства и през 2016 г., но ръстът му отново е по-ограничен от средния за страната и икономиката на областта все повече изостава. Повишението на икономическата активност през 2017 г. в областта води до повишаване на заетостта, но тя остава сравнително ниска, както и до символично намаление на безработицата. Бизнес и инвестиционната активност в област Плевен е сравнително ниска. Делът на автомагистралите и първокласните пътища е нисък, както и качеството на пътищата в областта. Нивата на данъците върху превозните средства, търговията на дребно и таксиметровия превоз в областта са значително по-ниски от средните за страната. Прозрачността на администрацията се оценява високо, но покритието на кадастралната карта в областта е двойно по-ниско от средното за страната.

Плевен остава сред областите с най-влошена демографска картина и през 2017 година. Делът на второгодниците продължава да е значително по-висок от средния за страната, но отпадналите от основното и средното образование намаляват и през 2016 г. делът им е под средния за страната. Осигуреността на областта с лекари е значително по-висока от средната за страната, а Плевен е областта с относително най-голяма леглова база в многопрофилните болници. Натовареността на наказателните съдии в областта е съизмерима със средната за страната, но правораздаването е сравнително бързо. По-ниският дял на градското население в областта и сравнително малката му гъстота са обяснение за ограничения достъп на местното население до обществена канализация. Интензитетът на културния живот в областта е по-нисък от средния за страната.

ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ

Брутният вътрешен продукт на човек от населението в област Плевен продължава да нараства и през 2016 г., но ръстът му отново е по-ограничен от средния за страната и икономиката на областта все повече изостава с 7 300 лв. на човек при 13 206 лв. на човек за страната. Увеличението на брутния продукт е съпроводен от ръст в заплатите и доходите в областта, въпреки че и те остават на по-ниско ниво от средното за страната. През 2017 г. средногодишният доход на лице от домакинството достига 5 774 лв. (при 5 586 лв. в страната). През 2017 г. се наблюдава и увеличение на бедността в областта, но и делът на населението, живеещо с материални лишения, и този на населението, живеещо под линията на бедност за страната, са по-ниски от средните в страната.

Икономическата активност в областта продължава да се повишава и през 2017 г., макар че остава под средните стойности за страната. Повишението ѝ води до повишаване на заетостта, но тя остава сравнително ниска – 62% при 67% в страната, както и до символично намаление на безработицата, която обаче продължава да е сравнително висока - 11% при 6% в страната. Образователната структура на работната сила в областта остава като цяло непроменена през последните години. Сред 25-64-годишните 25% са с висше образование (при 28% в страната), а 19% - с основно и по-ниско (при 17% в страната). Демографска картина се отразява и на пазара на труда. Коефициентът на демографско заместване като отношение на населението на 15-19 г. към това на 60-64 г. в областта е 60% при среден 64% в страната през 2017 година. Това означава, че на всеки 100 души, които предстои да излязат от трудоспособното население през следващите няколко години отговарят 60 младежи, на които предстои да се влеят на пазара на труда.

Бизнес и инвестиционната активност в област Плевен е сравнително ниска. Броят на нефинансовите предприятия остава 39 на хиляда души от населението (при 57 на хиляда души в страната), а разходите за придобиване на дълготрайни материални активи се свиват до 1 247 лв. на човек (при 2 488 лв. на човек в страната) през 2016 година. Същевременно, през 2016 г., за трета поредна година, в областта няма повишаване на относителния обем на чуждите инвестиции и те са значително по-ниски от средните за страната. Към края на годината чуждестранните преки инвестиции в предприятията в област Плевен са 756 евро на човек при 3 310 евро на човек в страната. Усвояването на европейски средства в областта нараства, но също остава по-ниско от средното за страната. Към 30 юни 2018 г. стойността на изплатените суми на бенефициенти по оперативните програми в област Плевен е 1 311 лв. на човек (при 1 543 лв. на човек в страната). В рамките на областта най-много усвоява община Белене.

Гъстотата на железопътната мрежа в областта остава значително по-висока от средната за страната. Гъстотата на пътната мрежа е съизмерима със средната, но делът на автомагистралите и първокласните пътища е по-нисък – 12% в областта при 19% в страната през 2016 година. Малко по-ниско е средното е и качеството на пътищата в областта. Достъпът и използването на интернет в областта се повишават, но остават по-ниски от средните нива в страната и през 2017 година.

Усреднените ставки на разглежданите местни данъци в общините в област Плевен запазват нивата си и през 2018 година. Нивата на данъците върху превозните средства, търговията на дребно и таксиметровия превоз в областта са значително по-ниски от средните за страната. Усреднените размери на данъците върху прехвърлянето на собственост и върху недвижимите имоти на юридическите лица пък са по-високи от средните за страната.

Самооценките на местната администрация за развитието на електронно правителство и предоставянето на услуги на „едно гише“ се повишават през 2018 г., но остават по-ниски от средните за страната. Същевременно прозрачността на администрацията се оценява високо. Покритието на кадастралната карта в областта е двойно по-ниско от средното за страната.

СОЦИАЛНО РАЗВИТИЕ

Плевен остава сред областите с най-влошена демографска картина и през 2017 година. Причина за това е както ниската раждаемост, така и изселването от областта. Коефициентът на естествен прираст намалява до -10‰ (при -7‰ в страната), а на механичен прираст – до -6‰ (при -1‰ в страната). Тези показатели предопределят и високите коефициенти на възрастова зависимост. Отношението на населението на 65 и повече години към това на 0-14 г. достига 186% при 148% в страната. Делът на градското население в областта се повишава и през 2017 г., но остава значително под средния за страната – 67% при 74% в страната. Гъстотата на населението в областта също е под средната за страната.

Нетният коефициент на записване на населението в V-VIII клас в област Плевен се повишава, но остава по-нисък от средния през 2017 година. Делът на второгодниците продължава да е значително по-висок от средния за страната, но отпадналите от основното и средното образование намаляват и през 2016 г. делът им е под средния за страната. Значително по-лошо е представянето на учениците от областта на матурите по български език и литература през 2018 г. – средната оценка е 3,71 (при 4,24 за страната), а делът на слабите оценки – 12% (при 6% за страната). През 2017 г. областта успява да привлече много нови учители и разликата със средния им относителен брой за страната нараства значително. Плевен е една от малкото области, в които относителният брой на студентите нараства и през 2017 година.

Осигуреността на областта с лекари е значително по-висока от средната за страната. Един общопрактикуващ лекар в областта отговаря на 1 129 души от населението (при един на 1 562 души в страната), а един лекар от водеща специалност – на 385 души (при един на 529 души в страната). Плевен остава и областта с най-голяма леглова база в страната – 8,8 легла на хиляда души в многопрофилните болници при 4,9 легла на хиляда души в страната. Сравнително високият брой на лекари и легла в местните болници обяснява защо именно Плевен е сред областите (само след Пловдив) с най-висок относителен брой на преминалите за лечение болни – 353 на хиляда души при 242 на хиляда души в страната през 2017 година. Големият брой на лекуваните болни навежда на мисълта, че и хора от други области търсят здравни грижи в област Плевен.

Натовареността на наказателните съдии в областта е съизмерима със средната за страната, но правораздаването е сравнително бързо и през 2017 година. Един местен наказателен съдия разглежда средно по 9,4 дела на месец (при 9,6 дела на месец на съдия в страната), но делата, приключили в тримесечен срок достигат 96% (при 91% в страната). Относителният брой на регистрираните престъпления срещу личността и собствеността в областта е по-висок от средния за страната, но разкриваемостта им е по-висока – 52% при 45% в страната.

По-ниският дял на градското население в областта и сравнително малката му гъстота са обяснение за ограничения достъп на местното население до обществена канализация и през 2016 година. 56% от населението на областта е свързано с канализация (при 76% в страната), а 53% има достъп до канализация, свързана с пречиствателни станции за отпадъчни води (при 63% в страната). Емисиите на въглероден диоксид в областта са почти двойно по-малко от средния им обем в страната, въпреки че се увеличават през 2016 г. Образованите битови отпадъци също в област Плевен също са сравнително малко – 294 кг на човек годишно при 406 кг на човек в страната.

Интензитетът на културния живот в областта е по-нисък от средния за страната и през 2017 година. Посещенията на местните кина са 509 на хиляда души при 778 на хиляда души в страната. Интересът към театрите също се задържа на относително ниско ниво със 157 посещения на хиляда души от населението при 314 посещения на хиляда души в страната. По-висок е относителният брой и на посещенията в музеите (811 на хиляда души при 722 на хиляда души в страната), докато посещенията на библиотеките са по-малко (316 на хиляда души при 604 на хиляда души в страната).

Ключови показатели за област Плевен

Индикатори на икономическото развитие	2013	2014	2015	2016	2017
БВП на глава от населението (лв., текущи цени)	6 676	6 734	7 039	7 300	n.a.
Средногодишен доход на лице от домакинството (лв.)	5 431	5 043	5 645	5 666	5 774
Средна годишна брутна заплата на нает (лв.)	7 046	7 400	7 892	8 630	n.a.
Относителен дял на бедните спрямо линията на бедност за страната, %	10,0	22,9	23,6	20,1	n.a.
Коефициент на икономическа активност на населението на 15-64 години (%)	66,1	63,7	67,5	66,5	69,2
Коефициент на заетост на населението на 15-64 години (%)	58,1	58,0	61,2	59,5	61,7
Коефициент на безработица на населението на 15-64 години (%)	12,1	9,0	9,2	10,6	10,5
Дял на населението с висше образование, 25-64 г. (%)	22,9	23,6	24,5	24,1	24,5
Брой на нефинансови предприятия на 1000 души от населението	36	37	39	39	n.a.
Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи (лв./човек)	1 618	1 473	1 992	1 247	n.a.
Чуждестранни преки инвестиции в предприятията от нефинансовия сектор с натрупване (евро/човек)	1 191	1 191	1 130	756	n.a.
Дял на домакинствата с достъп до интернет (%)	47,6	43,8	54,5	50,3	56,9
Дял на пътната настилка в добро състояние (%)	38,8	39,0	39,0	40,5	36,7
Покритие на кадастъра (%)	10,0	10,0	10,8	12,5	18,5

Индикатори на социалното развитие	2013	2014	2015	2016	2017
Коефициент на естествен прираст на населението (‰)	-9,1	-10,0	-10,0	-9,8	-10,2
Коефициент на механичен прираст на населението (‰)	-4,7	-4,0	-4,9	-5,7	-5,8
Среден успех от матурите по БЕЛ	4,13	4,10	4,01	3,96	3,98
Процент оценки на матурите по БЕЛ под среден 3,00	8,7	7,9	10,2	14,7	13,5
Нетен коефициент на записване на населението в V-VIII клас, %	83,5	82,9	80,4	82,9	89,2
Дял на здравноосигурените лица (%)	88,2	89,5	90,8	90,8	90,0
Постъпили болни за лечение в МБАЛ на 1000 души от населението	308,7	235,9	323,2	325,2	352,5
Регистрирани престъпления срещу личността и собствеността на 1000 души	16,7	15,7	16,0	14,5	16,3
Разкрити престъпления срещу личността и собствеността от регистрираните през годината (%)	36,7	39,2	36,3	48,5	51,6
Дял на висящите наказателни дела (%)	5,3	11,0	8,1	5,8	8,1
Дял на населението с достъп до канализация, свързано с пречиствателни станции за отпадни води (%)	41,2	41,3	49,8	52,7	n.a.
Емисии на въглероден диоксид в атмосферата, тонове вредни емисии/кв. км	52,8	56,7	44,2	162,4	n.a.
Посещения в кината на 1000 души от населението	214	388	511	507	509
Посещения в театрите на 1000 души от населението	141	138	172	142	157